

Folkeoplysningens rum og roller

Vifos folkeoplysningskonference 2023

Bemærk, at der kan forekomme ændringer. Senest opdateret 22. september 2023

Dag 1 26. september	
10.00	<p>K1</p> <p>Åbning af konferencen Velkomst ved Carl Holst, formand, Vifo Velkommen til Faaborg ved Hans Stavnsager, borgmester, Faaborg-Midtfyn Kommune</p> <p>Folkeoplysningens rum og roller Introduktion til konferencen ved Henriette Bjerrum, centerleder, og Troels Rasmussen, direktør, Vifo</p>
10.50	<p>K1</p> <p>Fællessession</p> <p>Rum og rammer 1: Lokalerne i folkeoplysningen <i>Ordstyrer: Troels Rasmussen, direktør, Vifo</i></p> <p>Hvor bor folkeoplysningen? Og bor den godt? Stedets betydning for folkeoplysningen har været en central del af debatten gennem længere tid. Kan folkeoplysningen blomstre alle steder, eller hvad er et 'egnet lokale' egentlig? Sessionen tager afsæt i en præsentation af de nye resultater fra Vifos undersøgelse om aftenskolernes lokaleudfordringer. Med udgangspunkt i dette konkrete indblik i, hvilke udfordringer og muligheder lovens og forvaltningens rammer giver aftenskolerne i København, sættes vilkårene nu og i fremtiden til debat. Hvordan ser det ud for de andre folkeoplysende aktører, og kan der hentes inspiration aktørerne imellem?</p> <p>Egnede lokaler til aftenskoleundervisning – mellem behov og ressourcer Aftenskolernes lokalesituation befinder sig i et spændingsfelt mellem begrænsede kommunale ressourcer og aftenskolernes behov for lokaler, som egner sig til fagenes og kursisternes behov. Med udgangspunkt i resultaterne fra en analyse af lokalesituationen på aftenskoleområdet i Københavns Kommune, sætter oplægget fokus på aftenskolernes lokalebrug, synet på egnede lokaler samt på de oplevede udfordringer og potentialer på området. <i>Malene Thøgersen, senioranalytiker, og Maria Jensen, analytiker, Vifo</i></p> <p>Paneldebat <i>Kåre Emtoft, formand, Aftenskolernes Samråd København</i> <i>Rikke Lauritzen, kontorchef for folkeoplysning, Københavns Kommune</i> <i>Jon Gerner, direktør, Lokale og Anlægsfonden</i> <i>Bernhard Trier Frederiksen, sekretariatsleder, Fora</i></p>

12.00	Frokost		
13.00	<p>K1 Session 1 Rum og rammer 2: Nye veje?</p> <p><i>Ordstyrer: Troels Rasmussen, direktør, Vifo</i></p> <p>Løbende ændringer i danskernes fritidsvaner og nye trends påvirker også behovet for faciliteter og nye rum. Denne session giver et indblik i nogle af de aktuelle tendenser.</p> <p>Sådan indtog vi uderummet Coronatiden satte nye regler og rammer for vores fritid og faciliteter. Det kom der mange kreative løsninger ud af. Hør mere om, hvordan foreninger og frivillige har skabt mere folkeoplysning, kultur, musik og samvær i naturen og de digitale rum. Realdania har med De nye folkerum støttet 27 projekter, der viderefører de nye idéer. Vifo samarbejdede med Realdania om puljen, og har samlet op på de innovative perspektiver. <i>Maja Pilgaard, chefanalytiker, Vifo</i></p> <p>Den præfabrikerede facilitet Den A.P. Møllerske Støttefond har i samarbejde med Spejderne og FDF igangsat et stortilet projekt, der kan give medlemsforeningernes hytter et kvalitetsløft. Samtidig udvikles og produceres et bud på 'fremtidens hytte'. Hvad er tankerne bag projektet, og hvordan spiller fremtidens facilitet sammen med visionerne for fremtidens gruppe/kreds? <i>Sofie Sjøblom, projektkonsulent, Spejderne</i> <i>Trine Louise Lehmann, fonderådgiver, A.P. Møller Fonden</i></p>	<p>K2 Session 2 Frivillighed 1: Uddannelse af frivillige – hvorfor og hvordan?</p> <p><i>Ordstyrer: Line Bilberg, analytiker, Vifo</i></p> <p>40 pct. af danskerne arbejdede i 2020 frivilligt, men hvordan klædes de frivillige på til deres opgaver? Og hvad betyder uddannelse for organisationerne og for de frivillige?</p> <p>Giver det mening at uddanne sig til et frivilligt engagement? Hvordan er det uddannelsesmæssige landskab blandt frivillige bredt set? Hvad er fordelingen mellem formel uddannelse og det mere uformelle mesterlære? Hvad betyder uddannelse for de frivilliges lyst til at fortsætte? Bjarne Ibsen fortæller om de seneste resultater fra frivillighedsundersøgelsen 2020 og udviklingen på området. <i>Bjarne Ibsen, frivillig og ulønnet forsker, Center for Forskning i Idræt, Sundhed og Civilsamfund, SDU</i></p> <p>Lederuddannelse – identitet, værdier og praksis FDF og KFUM-Spejderne har en lang tradition for at uddanne deres ledere, og uddannelserne er stærkt funderet på organisationernes værdigrundlag. Med udgangspunkt i en undersøgelse af lederuddannelse i de to organisationer ser vi nærmere på, hvordan lederuddannelse i værdibårne organisationer kan være centrale for at fastholde et samlet billede af organisationens identitet, værdier og praksis. <i>Henriette Bjerrum, centerleder, Vifo</i></p>	<p>S2 Session 3 Mellem folkeoplysning og opgaveløsning</p> <p><i>Ordstyrer: Maria Jensen, analytiker, Vifo</i></p> <p>Hvordan finder man balancen mellem autonomi og det folkeoplysende sigte, når man samtidig indgår i den kommunale opgaveløsning? Sessionen sætter fokus på, hvordan kommuner og de folkeoplysende aktører håndterer balancen mellem folkeoplysning og udfører.</p> <p><i>Tine Koop, direktør, FOF-Køge Bugt</i> <i>John Dalsgaard Jensen, skoleleder, LOF Stevns</i> <i>Helle Bøtcher, direktør, Kursustrappen, Frederiksbjerg, og formand, foreningen af daghøjskoler</i></p>

		<p>Paneldebat: Hvorfor uddanner vi, og hvordan gøres det bedst? <i>Jakob Frost, chefkonsulent, KFUM-Spejderne</i> <i>Esben Thøstesen, akademileder, Tønder Kommune, Trænerakademiet</i> <i>Bjarne Ibsen, Center for Forskning i Idræt, Sundhed og Civilsamfund, SDU</i></p>		
14.00	Pause			
14.15	<p>K1 Session 4 Rum og rammer 3: Kulturens rum</p> <p><i>Ordstyrer: Esben Danielsen, direktør, Kulturens Analyseinstitut</i></p> <p>Mange af de musiske og æstetiske folkeoplysende aktiviteter kræver plads og rum tilegnet en bestemt sag. Hvordan ser kulturens rum ud i fremtiden, og hvordan er samspillet mellem liv og rammer? Sessionen starter med små oplæg fra tre forskellige perspektiver som startskud til en samtale blandt andet om balancen mellem aktivitetsfremmende rum og atmosfære på den ene side og multifunktionalitet og brugerinddragelse på den anden.</p> <p>Fem tendenser for fremtiden Lokale- og Anlægsfonden har undersøgt tendenserne i fremtidens kulturbyggeri. Vi starter dagens talk med en introduktion til fem centrale tendenser.</p>	<p>K2 Session 5 Frivillighed 2: Motivation af frivillige</p> <p><i>Ordstyrer: Henriette Bjerrum, centerleder, Vifo</i></p> <p>Hvad er de frivilliges motiver og begrundelser for at være frivillige? Det er hovedspørgsmålet for denne session. Her skal vi dykke ned i rekruttering, organisationsmiljøer og frivilligtyper og se på, om og hvordan lederuddannelse kan være drivkraft for mere frivilligt engagement.</p> <p>MATCH: frivilligtyper, motivation og fastholdelse Hvordan arbejdes der med rekruttering og fastholdelse af frivillige i civilsamfundsorganisationer? Det har en gruppe forskere ved Aalborg Universitet undersøgt i forskningsprojektet MATCH. Vi ser nærmere på, om forskellige organisationsmiljøer tiltrækker forskellige typer af frivillige, og om nogle opgavetyper er vanskeligere at fastholde frivillige i.</p>	<p>S2 Session 6a Folkeoplysning – mellem idé, lov og praksis</p> <p><i>Ordstyrer: Troels Rasmussen, direktør, Vifo</i></p> <p>Mange kommuner oplever udfordringer med at afgrænse, hvad folkeoplysende aktiviteter er, når de skal forvalte folkeoplysningsloven. I denne session dykker vi ned i diskussionen af, hvad der er essensen af folkeoplysning som idé, og hvordan det hænger sammen med den lovgivning og praksis, der er på området.</p> <p>Folkeoplysningens rolle – værdier, aktiviteter og organiseringsformer Oplægget giver et kort historisk rids over folkeoplysningens rolle før og nu med eksempler på forskellige definitioner af, hvad folkeoplysning er. Oplægget lægger op til en diskussion af, hvordan folkeoplysningens rolle har udviklet sig, når det gælder værdier,</p>	<p>Baren Session 6b Perspektiver og poesi</p> <p><i>Ordstyrer: Signe H. Damkjær, digital redaktør, FFD</i></p> <p>Det bliver det poetiske og personlige afsæt på konferencens tema, når vi i denne session afprøver frirumsformatet Politik & Poesi.</p> <p>Politik handler om, hvordan vi gerne vil leve med hinanden. Alligevel er det sjældent, vi taler om, hvilke personlige værdier og oplevelser der har formet vores valg, vores menneskesyn og vores politiske holdninger. I denne session vil vi gennem poesien skabe et rum med plads til tvivl og eftertænksomhed.</p> <p>Sessionen starter med en sang valgt af ordstyreren, der rammesætter temaet og sessionens hovedspørgsmål. Paneldeltagerne får i løbet af sessionen lov til at præsentere en sang med en kort historie om, hvorfor netop denne sang er vigtig for dem og deres liv, og hvordan den hjælper dem med at svare på spørgsmålet.</p>

	<p><i>Anna Hassel, arkitekt, Lokale og Anlægsfonden</i></p> <p>Liv i Huset Huset i Hasserisgade rummer café, værksteder, spillested, øvelokaler, byhaver og meget andet godt. Hvordan lykkes det at skabe et levende liv, hvordan er samspillet mellem rammer og aktiviteter, og hvorfor bliver folk ved med at komme, at engagere sig og at medskabe? Oplægget giver et bud på, hvad der er vigtigt i fremtidens kulturhuse. <i>Michael Falk Marino, kulturhusleder, Huset i Hasserisgade</i></p> <p>Mangfoldighedens hus Polymeren er som kulturhus skabt i samspil med lokalsamfundet. Alt er brugerdrevent, og en bred og meget forskellig skare – fra motorklub og tingcentral til 'gastro og gaming' og skatere – skaber liv i huset. Oplægget giver et bud på, hvordan også rå rammer og midlertidighed kan pege frem mod, hvordan vi tænker fremtidens kulturhuse. <i>Trine Hedegård Jensen, projektleder, Polymeren</i></p>	<p><i>Lars Skov Henriksen, professor, Institut for Sociologi og Socialt Arbejde, Aalborg Universitet</i></p> <p>Den frivillige drivkraft FDF og KFUM-Spejderne er to organisationer med stærke traditioner for frivilligt engagement. Med udgangspunkt i Vifos undersøgelse, ser vi nærmere på, hvordan lederuddannelse kan være med til at styrke de frivilliges engagement? Hvad motiverer de frivillige ledere og instruktører til at tage uddannelse – og lave uddannelse for andre? <i>Line Bilberg, analytiker, Vifo</i></p> <p>En samtale om frivillighed I forlængelse af ovenstående indleder vi en samtale med en uddannelsesansvarlig i hhv. FDF og KFUM-Spejderne. Hvorfor arbejder de så systematisk med lederuddannelse? Hvad oplever de selv, at det giver deres ledere? Og hvilke overvejelser og tiltag har de gjort sig på baggrund af undersøgelsen? <i>Martin Bo Hermansen, hovedbestyrelsesmedlem, FDF Terkel Frank Bruun, formand for Styregruppen for Uddannelse, KFUM-Spejderne</i></p>	<p>aktiviteter, organiseringsformer og aktuelle samfundsudfordringer. <i>Malene Thøgersen, senioranalytiker, Vifo</i></p> <p>Når idéen skal forvaltes – en tilskudsmesters dilemmaer Hvordan forvaltes et område, hvor det bærende begreb er meget løst defineret? Hvornår er det svært at være tilskudsmoster, og hvilke dilemmaer opstår? Oplægget giver indblik i det kommunale maskinrum og de diskussioner og tvivlsspørgsmål, der kan opstå i afgrænsningen af folkeoplysende aktiviteter. <i>Louise Kjærsgaard Bertelsen, tilskudsmoster, Holstebro Kommune</i></p> <p>Amatørkulturen - på kanten af folkeoplysningen? Et af de områder, som af og til oplever at få afslag på kommunal støtte under folkeoplysningsloven, selvom de har aktiviteter for børn og unge, er amatørkulturen. Oplægget giver eksempler på, hvilke begrundelser de lokale amatørkulturforeninger oplever at få, når de får afslag, og hvorfor foreningerne selv mener, at deres aktiviteter er folkeoplysende. <i>Toke Halskov Kristensen, formand, AKKS – Amatørernes Kunst & Kultur Samråd</i></p>	<p>Undervejs vil alle sessionens deltagere få mulighed for at tale og tvivle sammen om forskellige spørgsmål gennem små workshops-øvelser.</p> <p>Sessionen rundes af med en opsamling fra ordstyreren og en sang.</p> <p>Panel <i>Kim Valentin, folketingsmedlem, Venstre, og landsformand, LOF Stine Snede Villumsen, forstander, Byhøjskolen i Aarhus</i></p>
15.15	Pause			

<p>15.45</p>	<p>K1 Session 7 Lov og nørd: Lokaler på aftenskoleområdet</p> <p><i>Ordstyrer: Henriette Bjerrum, centerleder, Vifo</i></p> <p>Folkeoplysningsloven fastlægger nogle overordnede rammer, men mange kommuner og aftenskoler oplever udfordringer i forbindelse med lokaletilskud og lokalefordeling. I denne session dykker vi ned i lovgivningen og de mange forskellige måder, lokalesituationen håndteres på lokalt. Efter tre indledende oplæg lægger vi op til fælles diskussion og erfaringsudveksling.</p> <p>Hvad siger loven, og hvordan administreres den i praksis? Oplægget giver et overblik over lovens bogstav og kommunernes overordnede praksis, når det gælder lokaletilskud på aftenskoleområdet. <i>Malene Thøgersen, senioranalytiker, Vifo</i></p> <p>Lokalesituationen på tværs af kommuner – et aftenskoleperspektiv Som leder af aftenskolerne.dk, har Børge Jensen samarbejde med en lang række af landets kommuner. Oplægget ser på styrker og svagheder ved forskellige kommunale tilgange og kommer med eksempler på, hvornår kommunale lokaler kan fungere godt,</p>	<p>K2 Session 8 Privillighed 3: Unges engagement</p> <p><i>Ordstyrer: Troels Rasmussen, direktør, Vifo</i></p> <p>Unge er engagerede i politiske dagsordner såvel som i civilsamfundet. Men lav demokratisk selvtillid og en hård tone i debatten kan være barrierer for unges deltagelse i den offentlige debat. Hvad er status for de unges demokratiske engagement, og hvordan kan folkeoplysningens demokratiske deltagelsesrum styrke det? Det kommer sessionen med nogle bud på.</p> <p>Unge demokratiske selvtillid Hver anden ung har lav demokratisk selvtillid, viser Demokratianalysen 2022, som Epinion har foretaget for DUF. Hvilke faktorer spiller ind på de unges demokratiske selvtillid og hvad kan man gøre, for at styrke den? <i>Freja Fokdal, politisk specialkonsulent, DUF</i></p> <p>Efterskole, hvad så? Civilsamfundet kan være en demokratisk øvebane for unge, men der er mange barrierer for at vælge foreningslivet til, når de unge kommer hjem fra efterskole. Vi ser nærmere på disse barrierer, og hvad</p>	<p>S2 Session 9 Fremtidens folkeoplysning i praksis?</p> <p><i>Interviewer: Cecilie Hedegaard Bak, kommunikationskonsulent, Vifo</i></p> <p>Er der nye tiltag og idéer, der peger mod folkeoplysningen i fremtiden? Sessionen giver tre praksiseksempler fra aktører, der går nye veje.</p> <p><i>Patrick Cakirli, initiativtager til March mod Ensomhed</i> <i>Tyge Mortensen, formand, Grønne Nabofællesskaber</i> <i>Jesper Bonde Aagaard, driftsansvarlig, Fairbar</i></p>	<p>Baren/udenfor Session 9b Leg som et arbejdsredskab</p> <p><i>Gamemaster: Maja Pilgaard, chefanalytiker, Vifo</i></p> <p>Hvad kan leg, og hvorfor leger vi? I dette modul ser vi nærmere på, hvordan leg anvendes som arbejdsredskab i folkeoplysningen – til at drive læring, kreativitet, fællesskab og som værdi i sig selv. Og så skal vi naturligvis lege sammen.</p> <p><i>Rune Kløve Junge, forbundssekretær, FDF</i> <i>Frederikke Juul Tidselholdt, medlem af legeudvalget, FDF</i></p>
--------------	---	---	---	--

	<p>og hvornår det omvendt kan være nødvendigt, at have mulighed for at benytte egne eller lejede lokaler til undervisningen.</p> <p><i>Børge Jensen, skoleleder, aftenskolerne.dk</i></p> <p>Fra lokaletilskud til 'Sydens Hus' – et partnerskabsperspektiv</p> <p>I Viborg Kommune er man i fuld gang med planlægningen af 'Sydens Hus', som skal samle alle de aftenskoleaktiviteter, der foregår i Viborg by. Men hvorfor har man valgt at etablere et folkeoplysningshus? Og hvilke fordele og ulemper kan der være ved at samle aktiviteterne i ét hus?</p> <p><i>Daniel Andersen, formand for Fritidsrådet, Viborg Kommune</i></p>	<p>der gør, at mange alligevel vælger det til.</p> <p><i>Line Bilberg, analytiker, Vifo</i></p> <p>Frirum for demokratisk deltagelse</p> <p>Frirummet er skabt ud fra et ønske om at styrke den demokratiske samtale - blandt andet gennem debatformatet Frirumsdebatten, hvor deltagerne bliver klogere på et emne såvel som på de forskellige holdninger. Med afsæt i Frirummets erfaringer dykker vi ned i eksempler på, hvordan børn og unges demokratiske deltagelse kan styrkes gennem inddragende samtale- og deltagelsesrum.</p> <p><i>Signe H. Damkjær, digital redaktør, FFD</i></p>		
16.45	Pause			
17.00	<p>Slap af på hotellet inden middagen</p> <p>Netværkscafé kl. 17-18: Hvis du har lyst til at vende dagens tanker med nye eller kendte ansigter, er netværkscaféen noget for dig. Her har du blandt andet mulighed for at møde:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Ulrik Kampmann, sekretariatschef, DFS</i> – Mød Ulrik og hør, hvad han arbejder med lige nu som ny mand i folkeoplysningen • <i>Emil Thirup-Sorknæs, fuldmægtig, Uddannelses- og forskningsministeriet</i> – Mød Emil og find ud af, hvad det der EPALÉ egentlig er, og hvordan Erasmus+ arbejder med at give folkeoplysende foreninger og andre kulturaktører mulighed for at arbejde og efteruddanne sig internationalt. • <i>Martin Bo Hermansen, hovedbestyrelsesmedlem, FDF, og Terkel Frank Bruun, formand for Styregruppen for Uddannelse, KFUM-Spejderne</i> – Mød Martin og Terkel og hør for eksempel, hvordan det er at være topleder på frivillig basis • <i>Troels Rasmussen, direktør, Vifo</i> – Mød Troels og hør, hvordan han ser folkeoplysningen anno 2023 <p>Puslehjørnet: Man snakker – og lytter – så godt, når man pusler. Henriette har 1000 brikker med – kom og hjælp til og vend dagens indtryk.</p> <p>Spa: Der er gratis adgang til hotellets spa for gæster på konferencen. Du kan også hoppe i havet fra hotellets badebro og få varmen igen i saunatønden.</p>			

19.00	Middag
20.45	K1 Fælles aftenprogram
	Kaffe, kage og snacks i konferencsalen
21.15	'De rigtige mennesker', en Benny Andersen cabaret – i uddrag – med MAS, Midtfyns Amatør Scene Vi fornøjer os med Benny Andersens finurligt herlige poesi og musikalitet, som han udfoldede i sit lange forfatterliv fra først i 1960'erne til sin død i 2019. Benny Andersen var en folkekær forfatter og musiker – og en fantastisk sprogkunstner. Han kendte om nogen den danske folkesjæl, og vi ønsker at udtrykke Benny Andersens særlige lune og humoristiske stemning med ord og toner fra hans univers. Med klaveret i centrum vil fem skuespillere fremføre uddrag fra hans rige samling af hjertelig, samfundssatirisk og humoristisk poesi.

Dag 2 Onsdag 27. september	
07.00	Frivillige morgenaktiviteter Hop i havet Hotellet tænder saunaen. Tag en dukkert i fjorden og nyd den lækre sauna.
08.30	Morgensamling og sang ved vandet <i>Godmorgen ved Tina Kryger Mondrup og Team Fritid i Faaborg-Midtfyn Kommune</i>
09.00	K1 Fællessession Paneldebat: Folkeoplysningspolitikker nu og i fremtiden <i>Ordstyrer: Malene Thøgersen, senioranalytiker, Vifo</i> Rundt om i landets kommuner er der formuleret mange forskellige politikker på kultur- og fritidsområdet. Ud over de lovpligtige folkeoplysningspolitikker har mange kommuner også fritidspolitikker eller idrætspolitikker. Men hvordan ser landskabet ud? Hvordan bliver politikkerne til? Og hvilken betydning har de i praksis? Fungerer de som centrale styringsværktøjer, eller er det bare et stykke papir? Og er det selve politikken eller politikprocessen, som er det centrale? Paneldebatten sætter fokus på politikernes rolle og funktion – nu og i fremtiden. Politikker på kultur- og fritidsområdet – sådan ser landskabet ud Vifo har i 2023 gennemført en kortlægning af politikker på kultur- og fritidsområdet i alle landets kommuner. Som indledning til paneldebatten giver Vifo et kort overblik over kortlægningens resultater. Hvilke politikker har kommunerne? Hvordan ser det ud med sammenhængen mellem den lovpligtige folkeoplysningspolitik og de øvrige politikker? Og hvad har politikkerne indholdsmæssigt fokus på? <i>Maja Pilgaard, chefanalytiker, Vifo</i> Panel <i>Jakob Ludvigsen, specialkonsulent, KL</i> <i>Nina Frøjk Hansen, formand, Århus Ungdommens Fællesråd (ÅUF)</i> <i>Torben Steenstrup, formand, DOF</i>
10.00	Pause

<p>10.15</p>	<p>K1 Session 10 Bæredygtighed 1 – Pædagogiske nybrud</p> <p><i>Ordstyrer: Maria Jensen, analytiker, Vifo</i></p> <p>Bæredygtighed er på alles læber, og med god grund. Bæredygtighed er gået fra at være noget, nogle få engagerede sig i, til noget, alle er nødt til at forholde sig til? Nu har mange folkeoplysende organisationer og aktører efterhånden 'gjort' bæredygtighed i flere år og med forskellige formater. Det sætter denne session spot på.</p> <p>Bæredygtighed i undervisningen eller som allestedsnærværende element? Hvilke glæder og udfordringer oplever lærerne ved at integrere bæredygtighed i hverdagen? Og hvordan ser det ud, når højskoleeleverne får mulighed for at vælge bæredygtighed til? I oplægget bliver vi præsenteret for en stor undersøgelse blandt lærere og højskoleelever. Hør, hvad undersøgelsen viste, og hvordan den viden skal sættes i spil. <i>Johannes Schønau, bæredygtighedskonsulent, FFD</i></p> <p>Pædagogisk nyskabelse i uformelle læringsmiljøer Sessionens anden del fokuserer på eksisterende og nyere viden om pædagogisk nyskabelse for bæredygtighed. Med afsæt i spørgsmål om non- og uformelle læringsrum præsenteres aktuelle indsigter og diskussioner fra den bæredygtighedspædagogiske forskning. <i>Daniel Kardyb, ph.d.-studerende, Aarhus universitet, DPU</i></p> <p>Sessionen afsluttes med en optegning af landskabet som baggrund for sporets næste to sessioner.</p>	<p>K2 Session 11 Bedre trivsel, tak</p> <p><i>Ordstyrer: Henriette Bjerrum, centerleder, Vifo</i></p> <p>De senere år har vist en stærk vækst i mistrivsel blandt børn og unge. Der er mange bud på, hvorfor de har det skidt, men hvordan skaber man bedre trivsel?</p> <p>Det gode ungdomsliv DUF har netop lanceret deres spritnye ungeanalyse. Her har de sat det gode ungdomsliv under lup og bl.a. undersøgt, hvad der ifølge unge selv er vigtigt for trivslen, hvilken rolle fællesskaber spiller m.m. <i>Christine Ravn Lund, forkvinde, DUF</i></p> <p>Lettere hjælp og bedre systemer Faaborg-Midtfyn Kommune satser stort på at øge unges trivsel. I budgetaftalen for 2023 har kommunen afsat 20 mio. kr. til at gennemføre et signaturprojekt, der både skal gøre det lettere for unge, der mistrives, at få hjælp, og samtidig se på de mere strukturelle vilkår i vores samfund, der skaber denne mistrivsel. Men hvordan griber kommunen det an? Hvad har indtil nu været barriererne for at hjælpe de unge med mistrivsel? Og hvordan ændrer man på uhensigtsmæssige strukturer? <i>Siggi W. Kristoffersen, vicekommunaldirektør, Faaborg-Midtfyn Kommune</i> <i>Stine Klitgaard Baden, programleder for børn og unges mentale trivsel, Faaborg-Midtfyn Kommune</i></p> <p>Friluft, fællesskab og foreningsliv I 2022 fik Faaborg-Midtfyn Kommune en bevilling på 10 mio. kr. fra Novo Nordisk Fonden til projekt Outdoor FUN, der skal skabe bedre trivsel gennem</p>	<p>S2 Session 12 Folkeoplysningens lokale rolle</p> <p><i>Ordstyrer: Maja Pilgaard, chefanalytiker, Vifo</i></p> <p>I denne session sætter vi fokus på folkeoplysningens lokale rolle. Hvor er udfordringerne og potentialerne for folkeoplysningen i landets mindre tætbefolkede områder? Og er der noget, byerne kan lære af landområderne?</p> <p>Civilsamfundets betydning for lokal udvikling Civilsamfundet har historisk set haft stor betydning for udviklingen i landdistrikter og mindre bysamfund. Men hvordan ser det ud med foreningernes betydning for lokal udvikling i dag? Med udgangspunkt i resultaterne fra en større undersøgelse blandt foreninger og borgere i fire af landets kommuner, giver oplægget ny viden om foreningers og borgeres engagement i lokalsamfundet, og om under hvilke former og vilkår, civilsamfundet kan fremme den lokale udvikling i landdistrikter. <i>Bjarne Ibsen, frivillig og ulønnet forsker, Center for Forskning i Idræt, Sundhed og Civilsamfund, SDU</i></p> <p>Forskningsformidling i det lokale forsamlingshus – Folkeuniversitetets lokalkomitéer Folkeuniversitetets lokalkomitéer arbejder for at sikre, at forskningsbaseret viden også kan blive formidlet til den del af befolkningen, der bor uden for de større universitetsbyer. I en ny undersøgelse har Vifo taget temperaturen på lokalkomitéernes virke og deres rolle i Folkeuniversitetet i dag. Oplægget giver indblik i undersøgelsens resultater med særlig fokus på komitéernes lokale rolle og</p>
--------------	---	--	---

		<p>flere outdoor fritidstilbud til de 12-16-årige. Oplægget giver en kort introduktion til projektet før outdoorsessionen (15b), hvor det er muligt at få et grundigt indblik i, hvordan bevægelse og fælles oplevelser i naturen påvirker målgruppens fysiske og mentale sundhed.</p> <p><i>Lise Munksgaard, programleder Fritid, Faaborg-Midtfyn Kommune</i></p>	<p>samarbejdsrelationer, men også på betydningen af den nye struktur for Folkeuniversitetet som helhed, der trådte i kraft i 2018.</p> <p><i>Malene Thøgersen, senioranalytiker, Vifo</i></p> <p>Når lokale mødesteder samler på tværs Lokalt samarbejde kan være svært, men i Landsbyens Hus i Jordløse er man godt på vej, og huset fungerer som mødested for lokalsamfundet. Oplægget deler erfaringer med, hvordan man etablerer et godt lokalt samarbejde, der går på tværs af kommunale institutioner, foreninger og selvorganiserede grupper, hvilke udfordringer der kan opstå, hvordan de bliver løst, og hvad lignende lokale mødesteder lære af erfaringerne.</p> <p><i>Solveig Jensen, formand, Landsbyens Hus i Jordløse</i></p>	
11.15	Pause			
11.30	<p>K1 Session 13 Bæredygtighed 2: Praksiseksempler</p> <p><i>Ordstyrer: Maria Jensen, analytiker, Vifo</i></p> <p>I denne session møder vi en række praktiske bud på hvordan bæredygtighed 'gøres' rundt omkring i folkeoplysningen.</p> <p>Bæredygtighed - den sociale dimension Hvordan går social bæredygtighed hånd i hånd med klimarelateret bæredygtighed? Med afsæt i daghøjskolens erfaringer sætter oplægget fokus på mødet mellem mennesker, der på forskellig vis</p>	<p>K2 Session 14 Digitalisering i foreningslivet – en forudsætning for fremtidens fællesskaber?</p> <p>Digitalisering sniger sig mere og mere ind i civilsamfundet og tog et kvantespring under coronakrisen. I dag skal man efterhånden lede længe efter foreninger, der tillader indmeldelse med håndskrift og personlig kontakt. Digitalisering er tiltænkt som redskab, der skal gøre det lettere at administrere, organisere og synliggøre de aktiviteter, som foregår via fysiske møder. Men er det nu også sådan i praksis?</p>	<p>S2 Session 15 Det internationale samspil</p> <p><i>Ordstyrer: Line Bilberg, analytiker, Vifo</i></p> <p>Det internationale fokus i det danske foreningsliv har levet en stille tilværelse i længere tid. Nye globale udfordringer understreger nødvendigheden af det internationale udsyn og arbejde. Denne session giver to eksempler på, hvordan danske aktører arbejder med at styrke det internationale civilsamfund.</p> <p>Østeuropa og demokratiet Allerede før Ukraine kom på alles læber med Ruslands invasion, var</p>	<p>Udenfor Session 15b Outdoor – vejen til trivsel?</p> <p><i>Obs.: Dobbeltsession med maks. 25 deltagere</i></p> <p>Faaborg-Midtfyn Kommune arbejder med naturen som ramme for unges trivsel, fællesskaber og bevægelsesglæde. Tag med os ud i vildmarkshytten og hør om projekterfaringer fra 'Ud i naturen – ind i fællesskabet', 'Outdoor FUN' og Bevæg dig for livet.</p> <p>Mød unge og veteraner, som har været en del af 'Ud i naturen – ind i fællesskabet', hør deres historier, og spørg ind til deres oplevelser.</p>

	<p>arbejder med bæredygtige projekter. I det møde værner man om klimaet via interessebårne aktiviteter og skaber samtidig møder mellem mennesker, som ikke nødvendigvis ellers ville træffe hinanden. <i>Anna Storck Birkholm Falshøj, underviser, Aarhus Daghøjskole, Kompetencehuset</i></p> <p>Undervisning med bæredygtighed Aftenskoleunderviserne vil gerne både have generel og fagspecifik viden om bæredygtighed - gerne online, eller tæt på, hvor de bor. Hvordan imødekommer de fem landsdækkende oplysningsforbund dette behov? Med baggrund i en undersøgelse blandt over 600 aftenskole-undervisere, som oplysningsforbundene har lavet, introducerer oplægget, hvilke initiativer der er på vej for at få bæredygtighed ind i aftenskolerne – og ud til borgerne. <i>Helle H. Bjerregård, konsulent for projekter og folkeoplysning, FOF</i></p>	<p>Oplægget præsenterer resultater fra en undersøgelse gennemført for Ildrættens og kulturens innovationshub (DIF og DGI) med fokus på udfordringer og potentialer for foreningslivet i arbejdet med digital marketing, kommunikation og administration. <i>Maja Pilgaard, chefanalytiker, Vifo</i></p> <p>Undervejs i oplægget lægges op til dialog med deltagerne i rummet om aktuelle erfaringer, behov og perspektiver i det videre arbejde med digitalisering.</p>	<p>DUF med til at etablere Det Ukrainske-Danske Ungdomshus i Kiev. Gennem dialog, fællesskaber og kreativitet blandt unge skal huset være med til at opbygge et stærkt civilsamfund i Ukraine og styrke demokratiske strukturer. Initiativet er blot en af DUF's indsatser i Østeuropa, hvor netværk og dialog mellem unge bidrager til at styrke det spirende civilsamfund. Hør visionerne for arbejdet, og hvordan det ser ud i dagligdagen. <i>Christine Ravn Lund, forkvinde, DUF</i></p> <p>Sammen om en global udfordring At skabe en grøn omstilling og en bæredygtig fremtid er en international problemstilling. Men hvordan kan civilsamfundet og folkeoplysningen tage udfordringen op? FFD og Højskolerne har netop gennemført et stort udviklingsprojekt med fokus på civilsamfundet som handlingsagent i indsatsen for en bæredygtig fremtid. Oplægget fortæller om, hvordan projektet med ti danske og ti internationale højskoler som omdrejningspunkt har arbejdet for at skabe handlemod, handleevne og større engagement i global bæredygtighed. <i>Sara Skovborg Mortensen, international konsulent, FFD</i></p>	<p>Vi starter med en kort cykeltur (2,5 km). Alle kan være med, og cykler stilles til rådighed. Husk tøj efter vejret.</p> <p>Frokosten er naturligvis bålmad.</p> <p>Start kl. 11.30 foran hotellet.</p> <p><i>Lise Munksgaard, programleder Fritid, Faaborg-Midtfyn Kommune</i> <i>Tina Kryger Mondrup, specialkonsulent Fritid, Faaborg-Midtfyn Kommune</i> <i>Lars Simonsen, projektleder for Ud i naturen, Faaborg-Midtfyn Kommune</i></p>
12.30	Frokost			

<p>13.15</p>	<p>K1 Session 16 Bæredygtighed 3: Dilemmadebat</p> <p><i>Ordstyrer: Maria Jensen, analytiker, Vifo</i></p> <p>Dilemmadebat Sessionen samler indsigterne fra de to foregående bæredygtigheds-sessioner og sætter fokus på udfordringer og potentialer for folkeoplysningens uformelle læringsrum, og hvad vi kan tage med fra dagen, som kan inspirere det videre arbejde.</p> <p>Panelet vil blive præsenteret for en række dilemmaer, ligesom deltagerne ved sessionen også kan bringe dilemmaer på banen.</p> <p><i>Johannes Schønau</i> <i>Daniel Kardyb</i> <i>Anna Storck Birkholm Falshøj</i> <i>Helle H. Bjerregård</i></p>	<p>K2 Session 17 Den attraktive forening og aftenskole – hvad skal der til?</p> <p><i>Ordstyrer: Henriette Bjerrum, centerleder, Vifo</i></p> <p>Hvornår og hvordan er en forening eller en aftenskole 'nice'? Hvad gør det til et godt sted for deltagere, medlemmer og frivillige? Og fra et samarbejds perspektiv, hvad skaber så grobunden for udvikling og partnerskaber?</p> <p>Formål og fællesskaber – uhm det er lækkert Debatten indledes med et inspirationsindlæg med udgangspunkt i håndbogen 'den attraktive forening'. Bogen giver et bud på, hvordan arbejdet med formål, fællesskab og rammer kan løfte både foreningen, aftenskolen og fællesskabet.</p> <p><i>Torben Stenstrup, partner, Foreningsudviklerne</i></p> <p>Fishbowl: Træd ind i debatten Spil ind med din holdning til, hvad fællesskaber i folkeoplysningen kan og skal. Der er fem stole til dem, der ønsker ordet. Vi har bedt tre debatdeltagere tage plads i første omgang – men de må vige pladsen, efterhånden, som der er flere, der vil til.</p>	<p>S2 Session 18 Unge uden job og uddannelse – bruger kommunerne de folkeoplysende skoler?</p> <p><i>Ordstyrer: Stine Hohwü Christensen, udviklingskonsulent, DFS</i></p> <p>I årtier har politikere og eksperter søgt metoder til at få de sidste 40-45.000 unge i uddannelse eller job. Det har ikke skortet på kommissioner og forslag til nye institutionstyper. Lige meget har det hjulpet. Daghøjskoler, frie fagskoler, højskoler, ungdomsskoler, oplysningsforbund, efterskoler har hver deres tilbud til denne målgruppe. De kan noget særligt og har gode resultater. Men der er stor forskel på, hvor meget kommunerne bruger dem.</p> <p>I denne session skal vi debattere: Hvad har de unge brug for? Hvad kan de folkeoplysende skoleformer gøre for målgruppen? Hvornår kører samarbejdet med kommunerne godt? Hvad er barriererne for at visitere unge til folkeoplysende skoler?</p> <p><i>Helle Bøtcher, skoleleder, Daghøjskolen Kursustrappen</i> <i>Casper Nellemann, forstander, Vittrup Fri Fagskole</i></p>	<p>Udenfor Session 18b Fortsat: Outdoor – vejen til trivsel?</p> <p><i>Obs.: Dobbelt-session med. Maks. 25 deltagere</i></p> <p>Faaborg-Midtfyn Kommune arbejder med naturen som ramme for unges trivsel, fællesskaber og bevægelsesglæde. Tag med os ud i vildmarkshytten og hør om projekterfaringer fra 'Ud i naturen – ind i fællesskabet', 'Outdoor FUN' og Bevæg dig for livet.</p> <p>Mød unge og veteraner, som har været en del af 'Ud i naturen – ind i fællesskabet', hør deres historier, og spørg ind til deres oplevelser. Vi starter med en kort cykeltur (2,5 km). Alle kan være med, og cykler stilles til rådighed. Husk tøj efter vejret.</p> <p>Frokosten er naturligvis bålmad.</p> <p>Start kl. 11.30 foran hotellet</p>
--------------	--	--	---	---

		<i>Vivian Glasdam Sørensen, fuldmægtig, Odense Kommune Hans Grishauge, bestyrelsesmedlem, KulturDebathus Søttrup Anna Buur Vistesen, udviklingschef, FDF</i>		
14.15	Pause			
14.30	<p>K1 Fællessession Folkeoplysningens fronter: Folkeoplysningen på lyd / live</p> <p><i>Ordstyrere: Troels Rasmussen, direktør, og Henriette Bjerrum, centerleder, Vifo</i></p> <p>I foråret 2023 udgav Videncenter for Folkeoplysning podcastserien 'Folkeoplysning på lyd'. Målet var at sætte fokus på folkeoplysning som ide og tage en aktuel temperatur på folkeoplysningens fronter. I denne afslutnings-session medvirker podcastgæsterne Christine Ravn Lund, Torben Vind Rasmussen, Ove Korsgaard og Per Paludan Hansen i en samtale, som forsøger at bringe dialogen videre fra podcastens afsnit. Samtidig vil der blive givet eksempler og perspektiver fra de to konferencedage, således at denne afslutnings-session sender deltagerne hjem med stærke bud på folkeoplysningens fronter og centrale temaer for de kommende år.</p> <p><i>Ove Korsgaard, professor emeritus ved DPU og tidligere højskoleforstander Per Paludan, formand, DFS Christine Ravn Lund, forkvinde, DUF Torben Vind Rasmussen, formand, Efterskolerne</i></p>			
15.30	Tak for nu			

Konferencepartnere:

